

Georganiseerd door het Carolus Clusius College, Zwolle (online via MS Teams)

Aanwezig:

Berber Postema	Het Drachtster Lyceum (OSG Singelland), Drachten
Gosia Walicka	Het Drachtster Lyceum (OSG Singelland), Drachten
Sheila Wageman	Instituut Blankestijn, Utrecht
Ruth de Leeuw van Weenen	Minkema College, Woerden
Gerda Bosveld	Van der Capellen Scholengemeenschap, Zwolle
Ineke van Heerde	Gerrit van der Veen College, Amsterdam
Jim Voorhorst	Onderwijsroute &jij, Zwolle
J.B. Bruinsma	Hondsrug College, Emmen
Martina Drieling	Lumion, Amsterdam
Anita van het Hoge	OOZ (Van der Capellen Zwolle)
Karin van Aller	Christelijk Lyceum Nassau-Veluwe, Harderwijk
Frank Schermbeck	Teylingen College, Noordwijkerhout
Michaela Tränkle	Olympus College, Arnhem
Jeroen Vogel	Da Vinci College, Leiden
Tiffany Roggenthien	Mevrouw Duits
Rik Heuvelmans	Vathorst College, Amersfoort
Paul Stevelmans	Alfa-college, Groningen
Evelien van Dijk	Carolus Clusius College, Zwolle
Antje Boessling	Carolus Clusius College, Zwolle (notuliste)

Algemene opmerkingen

- Sommigen gaven aan dat het examen “goed te doen” was.
- Mooie variatie van thema's
- Veel wel/niet vragen en veel citeer-vragen
- Fout in tekst 38 en erratum bij vraag 43
- Aan het eind wat verwarrend
- Sommige antwoordmogelijkheden leken op elkaar.
- Wat is het doel? Wat wordt getoetst?
- Best veel taalkundige vragen (vraag over woordsoort).
- Het havo-examen leek ietsjes moeilijker dan dat van vwo.
- De teksten sloten soms niet aan bij de belevingswereld van de leerlingen.
- Het lijkt dat leerlingen over dingen heen hebben gelezen.
- Oude teksten.
- Veel bronnen uit Zuid-Duitsland.
- Weinig plaatjes of die passen niet bij de inhoud.
- Op het einde lange teksten en veel open vragen. Veel leerlingen hebben tot het laatst gezeten. De aanname is dat ze in tijdnood kwamen en daardoor de (laatste) vragen slecht gemaakt hebben.
- 12 teksten is te veel.
- Resultaten wisselend. Over het algemeen slecht gemaakt. Veel onder 30 punten.
- Citeervragen werden over het algemeen netjes in het Duits beantwoord.

Advies aan het CvTE: Geen vragen in het examen opnemen die interpreteerbaar zijn, maar eenduidig.

Open vragen:

Vraag 5 (tekst 2):

"Ze waarschuwen de bewoners voor hun water/gasgebruik"
Was oké.

Vraag 6 (citaat):

Mening: onduidelijk wat er bedoeld wordt. (Als je in de titel *Unterwelt* vervangt met '*Kanalisationsschächten*' is dat onduidelijk).

- Een ander woord dan het antwoordmodel → **niet goed** rekenen.
- Een synoniem voor "Ratten" → **niet goed** rekenen.

Vraag 14 (citaat):

- Alleen „Zuschauerkulisse“ → **niet goed** (is geen woordgroep)
- "Es traten" tot „... aus Deutschland," → **niet goed** rekenen (te lang)
- Hele zin geciteerd (herkenbaar door velen) → **niet goed** rekenen.
- "vor beachtlicher Zuschauerkulisse" → **goed**
- "12 Gruppen"? → **niet goed** rekenen
- alleen "beachtlicher" → **niet goed**

→ De discussie geeft aan dat dit een onduidelijke vraag was.

„Es traten vor beachtlicher Zuschauerkulisse“ → **goed?**

Wij leggen deze vraag aan het CvTE voor.

Vraag 22 (citaat):

geen opmerkingen

Vraag 25/26

Vraag was niet goed gesteld. Leerlingen raken door de war. Zeer verwarrend. →

"alleen de eerste zin staat in de tekst", terwijl de laatste zin er ook staat.

Er zijn veel fouten gemaakt door leerlingen in deze vraag.

Je kunt 26 alleen goed hebben als je 25 ook goed hebt.

Vraag 29 (citaat):

- Lastig om goed te beantwoorden – wat willen ze horen?
- Moeilijke tekst en té moeilijke vraag (vwo waardig)
- "soziokulturell" in vraagstelling → past niet bij havo

Vraag 39:

- Deze vraag is vaak slecht beantwoord. Het antwoord stond op zich duidelijk in de tekst. Maar de leerlingen haalden het antwoord er niet uit of er werden kromme antwoorden gegeven.

- Geen goede tekst
- "kleurtonen", "soorten kleuren" – synoniem tinten → **goed** rekenen
- "veel verschillende grijze autokeuzes" → gaat meer naar de merken toe → **niet goed**

"er zit weinig verschil tussen grijze auto's" → er is juist wel verschil → **niet goed**
→ het moet echt over de verschillende soorten grijs gaan.

Vraag 41:

- Er waren veel verschillende en discutabele formuleringen.
- Onhandige vraag. Het was de op een na laatste vraag van het examen en zeer ingewikkeld.
- De vraag was niet eenduidig. Leerlingen hebben er lang over gedaan om te bedenken hoe ze het antwoord moeten formuleren.
- Er lijkt een verschil te zijn tussen wat/hoe de docent leest en wat/hoe de leerling leest.
- Verwarrende zin in tekst: "Alfa Romeo dominiert das klassische Rot." Is dit "Oberklasse"? Je moet automerken kennen om deze vraag te kunnen beantwoorden.
- Formuleren:
 - "standard" → **goed rekenen**. Het meest voorkomende.
 - "neutraal" → **goed rekenen**. Het is één van de conclusies (zie vraag)
 - "zwart"/"donker" → **goed rekenen**

"saai" → wat vind je wel/niet saai? Twijfelachtig, neigt naar fout.

"hoe donkerder, des te duurder de prijs"

"hoe hoger de klasse van het merk, hoe meer mensen zwart kiezen"

"hoe duurder de auto, hoe donkerder de kleur"

→ Je zou gezien de vraag alles goed moeten rekenen. ("wat is een van de conclusies die je uit de alinea kunt trekken..")

Voorstel aan het CvTE: vraag laten vervallen. Wij vinden deze vraag heel slecht en deze moet uit het examen worden gehaald.

Vraag 42 (tekst 12):

- Wederom geen eenduidige vraag. Leerlingen moesten op het laatst nog echt zoeken. Ze zaten er al doorheen.
- Leerlingen waren mogelijk van slag door het erratum en hadden het gevoel van "wat moet ik hiermee?"

Boeket → **goed rekenen**

Andere opmerkingen:

Vraag 32:

Deel 1 van de vraag: Niet duidelijk in de tekst dat het om warmte-standen gaat. Volgens het antwoordmodel zou "wel" het antwoord moeten zijn. Maar vanuit de tekst kun je het ook zo lezen, dat de standen over tijd kunnen gaan (uren).

Over deze vraag 32 zijn reeds verschillende opmerkingen naar het CvTE gestuurd. Met de reacties van het CvTE zijn de aanwezigen het niet eens.

→ De aanwezigen willen het CvTE vragen nog eens naar deze vraag te kijken.